

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

ПРЕЗИДЕНТ НА РЕПУБЛИКАТА

ДО
КОНСТИТУЦИОННИЯ СЪД
НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
СОФИЯ

ГОСПОЖИ И ГОСПОДА СЪДИИ,

Член 130, ал. 4 от Конституцията изрично установява мандат от 5 год. за изборните членове на Висшия съдебен съвет. Принципът на мандатност, принцип, който гарантира стабилност и независимост на публично-правния орган е въведен в Конституцията спрямо органи на законодателната, изпълнителната и съдебната власт. В Конституцията се съдържат два подхода, относно прекратяване на мандата, но и двата се отнасят за индивидуални мандати на членовете на съответния орган, а не и за прекратяване мандата на самия орган, когато той е колективен. В едни от случаите, основния закон сам посочва основанията за прекратяване на индивидуални мандати (чл. 72 относно мандата на народните представители, чл. 97 относно мандата на Президента, чл. 148 относно мандата на членовете на Конституционния съд, чл. 129, ал. 1 относно мандата на съдии, прокурори и следователи, посоченият по-горе текст на чл. 130, ал. 4). В други случаи Конституцията като установява мандат, не посочва основания за неговото предсрочно прекратяване. В тези случаи обикновените закони уреждат основанията за прекратяване на индивидуалния мандат (чл. 30, ал. 3 за общинските съветници, чл. 42, ал. 1 за кметовете от Закона за местното самоуправление и местната администрация).

Относно Висшия съдебен съвет основанията за предсрочно прекратяване на мандат на член на този орган също не са уредени в Конституцията, а се съдържат в текста на чл. 22 от Закона за съдебната власт (обн., ДВ бр. 59 от 22.07.1994 г.). Този текст изчерпателно изброява основанията за прекратяване индивидуалния мандат с решение на органа, който е избрал съответния член на Висшия съдебен съвет. Текстът на посочената разпоредба изчерпателно изброява факти, които ако са безспорно установени ще послужат като основание за прекратяване индивидуалния мандат на член на Висшия съдебен съвет. Тези факти нямат отношение относно изискванията за избираемост на член на този съвет. Основанията за избираемост са такива, каквито са постановени в Конституцията - чл. 130, ал. 2 и чл. 16, ал. 1 от Закона за съдебната власт. Членовете на сега действащия Висш съдебен съвет са били избрани с 5-годишен мандат, като гаранция за тяхната независимост при действието на конституционните разпоредби и тези на Закона за Висшия съдебен съвет (обн., ДВ бр. 74/91 г., изм. бр. 106/91 г.), определящи условията за избираемост. Нарушение, на конституционно възприетият принцип на мандатност, е разбирането на 36-то Народно събрание на Република България, че въвеждането на нови основания за избираемост на членовете на Висшия съдебен съвет действат с обратна сила и служат като основания за предсрочно прекратяване мандата на членовете от този орган. Именно в този смисъл е и приетото на 16.09.1994 г. от Парламента Решение, с което се прекратява индивидуалния конституционно установен мандат на изборните членове на Висшия съдебен съвет от квотата на законодателната власт и избирането на техни заместници.

Параграф 11 от Преходните и заключителните разпоредби на новоприетия закон предвижда, че членовете на Висшия съдебен съвет се избират в едномесечен срок от влизането на закона в сила. Тази разпоредба е основание за посоченото решение на Народното събрание. Безспорно тя е в противоречие с чл. 130, ал. 4 от Конституцията, който

предвижда, че членовете на Висшия съдебен съвет имат 5-годишен мандат. Параграф 11 определя срок, в който да бъде прекратен мандата на този колективен орган.

ГОСПОЖИ И ГОСПОДА СЪДИИ,

Като имам предвид така изложените мотиви и на основание чл. 150, ал. 1 във връзка с чл. 149, ал. 1, т. 2 от Конституцията на Република България, правя настоящето искане до Конституционния съд за установяване противоконституционността на Решението от 16.09.1994 г. на 36-о Народно събрание, с което се прекратява мандата на изборни членове на Висшия съдебен съвет и се избират техни заместници.

ПРЕЗИДЕНТ НА РЕПУБЛИКАТА
(Желю Желев)

